

Asia: VN/28198/2020

Lausuntopyyntö tuontipolttoaineiden velvoitevarastointia koskevasta HE- ja VNA-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

North European Oil Trade (NEOT) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tuontipolttoaineiden velvoitevarastointia koskevaan HE- ja VNA-luonnokseen.

Ehdotetut muutokset koskevat lähinnä maakaasutoimijoita. Jatkossa maakaasun varastointivelvoite määräytyisi käytetyn taikka vähittäis- tai jälleenmyydyn maakaasun perusteella, kun se aikaisemmin määräytyi maahantuodun maakaasun perusteella. NEOT kannattaa muutosta ja ehdottaa sen toteuttamista myös nestemäisten polttoaineiden osalta, sillä energijärjestelmän muuttuminen päästöttömäksi edellyttää uutta tapaa hoitaa huoltovarmuus. Nykyinen fossiilisten polttoaineiden tuontiin ja varastointiin pohjautuva huoltovarmuusjärjestelmä ei enää mahdollista riittävän vakaata ja kustannustehokasta huoltovarmuutta tulevaisuudessa.

Lisäksi NEOT ehdottaa huoltovarmuuden rahoituksen siirtämistä yrityksiltä valtiolle tasapuolisuuden ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

Todelliseen energiamäärään perustuva järjestelmä

Tämänhetkinen takautuvasti fossiilisen polttoaineen tuontiin perustuva velvoitevarastointi ei ota huomioon energian käytön muutoksia Suomen markkinoilla kovin tehokkaasti. Sen sijaan myyntiin ja todelliseen energiankäyttöön perustuva velvoite pystyisi seuraamaan tehokkaasti ja joustavasti markkinassa tapahtuvia muutoksia.

Uusiutuvan polttoaineen käytön kasvusta johtuva fossiilisen polttoaineen tuonnin lasku vähentää tulevaisuudessa huoltovarmuusvarastoitavan energian määrää. Huoltovarmuusvarastoinnin tulisi siis jatkossa perustua fossiilisen polttoaineen tuontimäärien sijasta markkinoilla kulloinkin tarvittavaan energiamäärään, huomioiden myös uusiutuvan energian.

Valtion rahoittama järjestelmä

Nykyisin velvoitevarastointi aiheuttaa huoltovarmuusvelvoitteen alaisille yhtiöille taloudellista rasitetta sekä yhtiön taseen rahoituksen että öljytuotemarkkinoilla tarvittavan suojaustarpeen

kautta. Tämänkaltainen rasite voi toimia esteenä uusille toimijoille, mikä ei ole huoltovarmuusveloitteen tavoitteiden mukaista. Lisäksi rahoituskustannukset voivat vaihdella yritysten välillä merkittävästikin, mikä asettaa toimijat epätasa-arvoiseen asemaan.

Tällä hetkellä huoltovarmuusjärjestelmä joutuu myös kantamaan riskin veloitettujen yhtiöiden taloudellisesta asemasta ja siitä mahdollisesti aiheutuvasta huoltovarmuuden heikkenemisestä.

Näkemyksemme mukaan valtiolla on olemassa kaikkein tarkoituksenmukaisimmat resurssit rahoittaa huoltovarmuudesta koituvat kustannukset ja täten omistaa huoltovarmuusvarasto. Valtion kustannus rahoitukselle on myös merkittävästi alhaisempi kuin yrityssektorin toimijoille, minkä vuoksi kokonaiskustannuksiltaan kustannustehokkain ratkaisu on, että valtio hoitaa huoltovarmuusveloitetta.

Omistaessaan huoltovarmuusvaraston, viranomaisilla olisi myös toimivaltaa tehdä huoltovarmuuden suhteen strategisia valintoja siitä, missä varastoja kannattaa pitää ja millaisina tuotteina. Vastatessaan huoltovarmuudesta viranomaiset voisivat myös joustavasti suunnitella ja optimoida huoltovarmuuteen liittyviä logistisia ratkaisuja ja halutessaan joko investoida omaan infrastruktuuriin rakentamiseen tai vuokrata sitä polttoainetoimijoilta. Tällä hetkellä huoltovarmuus on riippuvainen veloitettujen yritysten omasta logistiikasta ja siellä tehdyistä valinnoista.

Näkemyksemme mukaan kokonaiskustannuksiltaan valtion hoitama huoltovarmuusvarastointi olisi edullisin ja kilpailuoikeudellisesti yritysten kannalta tasapuolisin tapa hoitaa huoltovarmuus tulevaisuudessa. Yhteistyötä toimijoiden kanssa kannattaa tehdä varastotilojen ja muun logistiikan hyödyntämisessä.

Saarinen Sirpa
Neot Oy